

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๒๐/ ๕๖๒๐

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา เรื่องที่ ๒๑

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ 11 ก.ย. 2561

อ้างถึง สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๒๓๗๖๑ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทกซ์ข้อความคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม
ด่วนที่สุด ที่ ๑๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑

๒. สำเนาหนังสือคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๒๐ (กปป
๐๓)/๔๖๒ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
ประสานส่งเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ถึงคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นประกอบการพิจารณา
ของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานฯ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวและนำเรียนประธานคณะกรรมการปฏิรูป
ประเทศด้านกฎหมาย และประธานคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อขอความ
คิดเห็นต่อ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
โดยมีความเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ จะเป็นกลไกให้ประชาชนผู้ที่มีกรณีพิพาทใช้เป็นช่องทางในการยุติ
ข้อพิพาทก่อนที่จะมีการฟ้องคดี เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถใช้เป็นช่องทางในการระงับข้อพิพาท
ทางแพ่งและพาณิชย์ได้สะดวกยิ่งขึ้น เป็นการประหยัดเวลาและทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งของรัฐ และประชาชน
ผู้ที่มีกรณีพิพาท ที่จะต้องสูญเสียในการต่อสู้คดี

๒. ทั้งนี้ คณะกรรมการมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

๒.๑ การระงับข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์ตามร่างกฎหมายฉบับนี้ นอกจากเป็น
การลดภาระของประชาชน ในคดีบางประเภท เช่น คดีครอบครัว หากกำหนดให้คู่กรณีต้องมายื่นฟ้อง
ต่อศาลก่อน อาจทำให้คู่กรณีที่เป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันยากที่จะกลับมาปรองดองสมานฉันท์หรือ
ไกล่เกลี่ยกันได้อีก ดังนั้น กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนการฟ้องคดีตามร่างมาตรา ๒๐ ตรี จึงมีความสำคัญ
และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

/๒.๒ กระบวนการ...

๒.๒ กระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนการฟ้องคดีตามร่างมาตรา ๒๐ ตี สามารถนำมาใช้เป็นมาตรการสนับสนุนกระบวนการไกล่เกลี่ยหรือรับเรื่องร้องทุกข์ของฝ่ายบริหาร เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี ศูนย์ดำรงธรรม หรือหน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์อื่น ๆ อาจส่งเรื่องต่อหรือแนะนำให้ประชาชนผู้มีข้อพิพาทใช้ระบบการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามร่างมาตรา ๒๐ ตี เพื่อระงับข้อพิพาทระหว่างกันได้ อันเป็นการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทโดยสันติและยั่งยืน และมีส่วนช่วยลดการแจ้งความร้องทุกข์คดีอาญา เนื่องจากประชาชนมีช่องทางระงับข้อพิพาทมากยิ่งขึ้น

๒.๓ การยื่นคำร้องตามร่างมาตรา ๒๐ ตี ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถยื่นคำร้องด้วยวาจาต่อศาลได้ โดยมีเจ้าหน้าที่ของศาลเป็นผู้รับผิดชอบและช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำแก่ประชาชน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดีอย่างแท้จริง

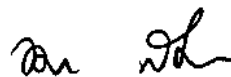
๒.๔ กรณีประชาชนผู้ที่จะเป็นคู่ความได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดีไปแล้วตามร่างมาตรา ๒๐ ตี วรรคหนึ่ง การยื่นคำร้องดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่จะยื่นคำฟ้องต่อศาลในข้อพิพาทนั้นในเวลาเดียวกัน จึงอาจเกิดกรณีที่อยู่ในระหว่างกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายหนึ่งใช้สิทธิยื่นฟ้องในข้อพิพาทเรื่องเดียวกันต่อศาล ซึ่งอาจเกิดจากเหตุที่คดีนั้นใกล้จะขาดอายุความ กรณีดังกล่าวเห็นว่าอาจต้องมีข้อกำหนดเพิ่มเติม เพื่อรอข้อสรุปจากกระบวนการไกล่เกลี่ยแล้วจึงดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาของศาลต่อไป

๒.๕ การยื่นคำร้องตามร่างมาตรา ๒๐ ตี วรรคหนึ่ง เพื่อให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยเป็นการให้ดุลพินิจศาลในการพิจารณาคำร้อง หากศาลเห็นสมควรก็ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้ แต่มีได้บัญญัติว่า กรณีศาลมีคำสั่งไม่รับคำร้องและไม่มีการตั้งผู้ประนีประนอมมาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คำสั่งของศาลดังกล่าวจะเป็นที่สุดหรือจะสามารถอุทธรณ์ต่อได้หรือไม่ กรณีดังกล่าวเห็นว่าควรให้ผู้ที่จะเป็นคู่ความที่ยื่นคำร้องมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลที่ไม่รับคำร้องได้

๒.๖ ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับกำหนดให้มีกระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องคดีหรือกระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือกไว้ เห็นควรให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อสร้างกระบวนการ วิธีการ หรือการได้มา และการทำหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยให้มีมาตรฐานเดียวกัน หรืออาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการร่วมกัน เพื่อให้การระงับข้อพิพาททางเลือกเป็นระบบที่มีความน่าเชื่อถือของทุกฝ่าย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๓๐ โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๔๑๔๔

E-mail wanchat@nesdb.go.th